

Belado, italijanski Beverli Hils

Komo

Tekst napisala: **Ivana Baša**

Nalik na italijansku bajku

Jezero u podnožju Alpa, treće po veličini u Italiji, svojom bujnom vegetacijom podseća na južna primorska mesta. Oblast oko jezera naseljavana je još u vreme Rimljana, kada su patriciji ovde podizali svoje letnjikovce. Još tada je Komo bio rezervisan za najbogatije. I danas se boravak u društvu slavnih debelo plaća. Jer ako vam društvo na jezeru prave Eros Ramacoti, Donatela Versaće ili Džordž Kluni, onda to valjda nešto znači. Ili možda ne...

Spremala sam se za Italiju. Za jezero Komo. Poziv i garantno pismo dobila sam od momka koga sam slučajno upoznala. Okrenula sam mnogo brojeva telefona kako bih našla putničku agenciju koja organizuje prevoz do Italije, nagovorila sam dedu da mi dâ novac za vizu i objasnila mu da me tamo neće prodati kao belo roblje (valjda), obišla sam rodbinu ne bi li mi neko dodao koji dinar, uzela sam svu svoju ušteđevinu i… krenula! Kolika je to bila ludost shvatila sam tek kada sam se, nakon 24 sata putovanja autobusom, našla pred ogromnom autobuskom stanicom u Milanu, u osam sati uveče. Drug koji je trebalo da me sačeka i da mi bude domaćin, kao po pravilu nije bio tu! A padala je i kiša...

Imala sam ja plan B, nije da nisam! Međutim, tek kada sam videla kako autobus BG registracije izmiče iza ćoška ulice Via... nešto, shvatila sam da ono malo italijanskog što govorim i 100 eura ušteđevine i nisu baš neki oslonac. Pogotovo kada sam uzela u obzir činjenicu da se autobus vraća tek za četiri dana. I tako sam se našla sama na stanici, sa grupom Turaka sumnjivog morala…

Svojom bujnom vegetacijom Komo podseća na južna primorska mesta

Međutim, Ivano i ja smo se posle nekog vremena ipak našli, i po ogromnom pljusku uputili ka Komu. Pomislila sam - sve je ispalo dobro, a onda sam na stepenicama njegove zgrade videla da me čeka odbor za dobrodošlicu (koji naravno ne zna ni reč engleskog!). E što je mnogo - previše je!

Ali, jutro je već ličilo na italijansku bajku po koju sam krenula - italijanski doručak, sunčan dan i njegovo veličanstvo Lago di Como. Jezero Komo je treće po veličini u Italiji, posle jezera Garda i Verbano. Nalazi se na samom severu zemlje, na granici sa Švajcarskom. Ima veoma neobičan oblik - slova Y obrnutog naopako. Na vrhu zapadnog kraka nalazi se gradić Komo. Ono što me je iznenadilo, jeste činjenica da naselja na jezeru svojom vegetacijom i tipom kuća jako podsećaju na južna primorska mesta, a jezero je zapravo u podnožju Alpa. Oblast oko jezera je naseljavana još u vreme Rimljana, kada su patriciji ovde podizali svoje letnjikovce. Još tada, Komo je bio rezervisan za najbogatije.

Danas su tu hoteli najviših kategorija, popularni naročito među Englezima i Amerikancima. Najpoznatiji je Villa d'Este, hotel de lux kategorije u kome prenoćište košta 500 američkih dolara. Hotel ima i svoj heliodrom, svoju tvrđavu (!), dva bazena, vezove za jahte... (inače, moj drug radi ovde, tako da sam uspela da zavirim u, i iza hotela). Pored vrhunske elegancije i usluge, plaća se izgleda i privilegija boravka u društvu najboljih - na jezeru se, naime, nalaze vile italijanskog i svetskog džet-seta: Erosa Ramacotija, Donatele Versaće, Džordža Klunija... Kvadratni metar ovakvih vila košta i do 5.000 eura, što dovoljno govori o njihovoj ekskluzivnosti.

Prostor oko jezera je naseljen kasno, jer su tri reke koje se u njega ulivaju (Kozia, Valduče i Aperto) stvorile močvarni teren koji preistorijski čovek nije umeo da kontroliše. U 5. veku pre nove ere u ovu oblast dolaze Gali, i nakon pobede nad Etrurcima prisvajaju teritoriju Koma. Oni su, sudeći po knjigama Tita Olivija, podigli čak 28 utvrđenih zamaka oko takozvanog Comum Oppiduma. Prvi kontakt sa Rimom uspostavljen je 196. godine pre nove ere, kada je rimski konzul u teškoj bici osvojio ovu oblast. U Komo tada dolazi Pompej Strabon, i započinje obnovu grada. Tri reke se kanališu, oppidum postaje kolonija i počinje izgradnja obale jezera - Novum Comum.

Za vreme vladavine Cezara, Komo naseljava oko 500 Grka, koji razvijaju poljoprivredu - uzgoj maslina i vinogradarstvo. Grade se nove zidine oktogonalnog oblika, zbog čega tvrđavu nazivaju arracme (lat. pauk). Ruševine se još mogu videti u dvorištu obližnje škole. U vreme kada je Rimsko carstvo bilo na udaru varvara, Komo su zaposedali Goti, Huni, Langobardi, Franci i konačno Oti, svesni njegovog važnog strategijskog značaja. Međutim, stanovnici Koma su se mirno pokoravali došljacima i nastavljali da se razvijaju zahvaljujući, pre svega, zanatlijama i trgovcima. Kasnije, kao potpuno samostalna komuna, Komo je često ratovao sa Milanom. Bitke su bile duge, i rezultirale su rušenjem zidina oba grada. Po sklapanju mira, zidine Koma su obnovljene, i izgrađeni su izvanredni spomenici arhitekture u romaničkom stilu - **Crkva svetog Karpofora** - podignuta na paganskom hramu posvećenom Merkuru, **Crkva svetog Abondija** - nikla na temelju stare hrišćanske crkve posvećene svetom Petru i Pavlu, i mnoge druge. U to vreme izgrađen je i **zamak Baradelo** van zidina grada i **Vrata tvrđave,** impozantan ulaz u tvrđavu visok 40 metara. Počinje i izgradnja glavnog sakralnog objekta - **Katedrale.**

Komo, pogled iz vazduha

Jezero Komo je treće po veličini u Italiji, posle jezera Garda i Verbano. Nalazi se na samom severu zemlje, na granici sa Švajcarskom. Ima veoma neobičan oblik - slova Y obrnutog naopako. Na vrhu zapadnog kraka nalazi se gradić Komo.

Mesto za odmor i uživanje

Međutim, na vlast ubrzo dolazi Španija i zavodi dva veka strahovlade, neizdrživih poreza, otimanja. Taj period smatra se najmračnijim periodom u istoriji Koma, posle koga sledi blagi oporavak uz upravu Austrije. Pod Marijom Terezijom i Josifom II, u Komu ponovo oživljavaju tekstilna industrija i izrada nameštaja. Ulaže se u nauku, a bogate porodice se takmiče u izgradnji vila za odmor na obali jezera. Dovode se nadaleko poznati arhitekti koji, u čistom neoklasičnom stilu, grade **vilu Olmo** (danas najpoznatija vila na jezeru u kojoj se nalazi "Aleksandar Volta" - centar za nauku), **vilu Salacar, vilu Saporiti** (u kojoj je Napoleon prenoćio prilikom posete Komu), i mnoge druge. I Katedrala je nakon četiri veka izgradnje konačno završena. Ostalo znate - revolucija, ujedinjenje, Kraljevina Italija! Komo postaje centar umetnosti i izrade svile, po kojoj je i danas poznat…

Jezero se može osmotriti sa raznih strana i iz mnogih perspektiva. Možda najbolji prvi utisak ostavlja pogled sa brda Baradelo, na kome se nalazi **zamak** i **park sa arheološkim iskopinama.** Do njega vodi autobus, ali se i šetnjom kroz park može lako stići. Sledeći korak je šetnja kroz s**taro jezgro grada Komo,** a to je ujedno i šetnja kroz istoriju i kulturu cele oblasti. Jedna na drugu naslanjaju se crkve, bazilike, palate iz 12, 15, 18. veka, renesansne kuće, antikvarnice poznate u celom svetu... Šetajući, uživate u spoju modernog i tradicionalnog - ispred škole stoje mnoge parkirane vespe, sada već zaštitni simbol italijanske omladine, a pored njih kolonada rimskih stubova iz 1. veka nove ere. Sve je mirno, uspavano, sve odiše atmosferom malog srednjovekovnog grada koji se bavi proizvodnjom najkvalitetnije svile.

Grad Komo

Naselja na jezeru su mala i povezana, tako da sam krivudavim, uskim ulicama obišla ceo zapadni krak jezera. Kraljica jezera je **Belađo (Bellaggio),** italijanski Beverli Hils, koga zovu još i "Biserom Koma". Svaka vila ovde odiše posebnim arhitektonskim stilom, svaka ima bazen i gliser. Ulice su prepune motociklista i radoznalih turista koji vole da zavire u živote "besmrtnika". Belađo je poznato izletničko mesto. Stari grad je zaista fantastičan jer je očuvao miris i ukus stare Italije. Strmim stepenicama se probijate od "đelaterije" do "pastičerije", između kuća sa žutim, narandžastim i bordo fasadama, prepunim puzavica. Tu i tamo pojavi se po koji fenjer ili stare škure na prozorima. Restorani su za naše uslove skupi, ali svako može da priušti sebi italijanski domaći sladoled za 1,5 euro, sedne na obalu, umoči noge u jezero i uživa gledajući galebove koji kruže oko ogromnih belih kruzera koji osvajaju površinu jezera.

Sada je pravi trenutak da se otisnete na hladne vode jezera - sa male marine, pune modernih barki, polaze krstarice, pedoline, hidroplani... ko šta voli! Ja sam izabrala pedolinu. Iako vožnja velikim kruzerom ima svojih čari, osećaj kada ste sami u pedolini nasred jezera, dok vas ljuljaju talasi, zaista je fenomenalan. A i jezerske patke su izuzetno druželjubive. Valjda kao i Italijani, mada sam se lakše sporazumevala sa patkama nego sa Italijanima koji pokušavaju da govore engleski.

Videla sam Komo sa zamka, sa jezera, obišla mesta oko jezera, a pozdravila se sa njim sa zaista posebnog mesta. To je selo zvano Brunate. Selo kao selo, i bilo bi obično da se sa njega ne vidi ceo grad, jezero, Apenini, Alpi, planina Monvizo, Vareze. Do sela, od podnožja brda, vodi žičara pod uglom od 55 stepeni. Šest minuta se polako odvajate od jezera, ukrašenog predratnim vilama, i približavate se uzbuđeno svetioniku koji usamljeno krasi vrh brda. Skroman simbol koji dominira nad selom i svim vašim uspomenama - jednostavno, ponosno.

Nemojte se plašiti da vidite Italiju i sa puteva koji ne liče na kanale Venecije, i sa mesta koja nisu krov milanske Katedrale. Nahranite patke sa jezera, a ne samo golubove na Trgu pred Katedralom. Izbor je vaš, Italija je tu… ■

Balbianello, vila porodice Versaće
Copyright: Provincia di Como Settore Turismo

Vila Olmo, u kojoj se nalazi "Aleksandar Volta" - centar za nauku
Copyright: Provincia di Como Settore Turismo

Jezgrom grada dominira Katedrala, građena od 14. do 18. veka, tako da i sama obuhvata čitavo jedno razdoblje razvoja i menjanja Koma. Dok se približavate obali jezera, hvata vas zanos nove, moderne Italije (mada i dalje u skladu sa tadicionalnim duhom), jer se ukazuju butici "Armani", "Rocco Barocco", ekskluzivni restorani, hoteli... Ali i dalje je Komo mesto sastajanja pisaca, umetnika, antikvara, jer je zaista uklopio stari šarm sa obeležjima moderne Italije.

Rano jutro na jezeru

Gastronomski kutak

Ishrana je, naravno, bazirana na ribi. Najpoznatiji specijaliteti su misultitt - riba sušena u posebnim posudama, zatim usoljena riba - koja je prethodno pečena, a zatim zakiseljena, hrskava sveža jezerska riba, rižoto sa smuđem i file pastrmke u ulju. Ova oblast je poznata po prvoklasnom asparagusu i izvanrednom maslinovom ulju. Originalna kuhinja se zasniva na palenti koja se kuva sa puterom i sirom, i postoje zapravo dve vrste - palenta taragna (kaša od heljde) i palenta cunscia (sa ukusom luka). Jede se često i domaća piletina, jaretina, kao i pečurke. Svi lokalni poizvodi nose etiketu "home made" - od salame do sireva, kao što su, na primer, semuda i zinkerlin. Bogata i neobična jela su česta - buseka (palenta sa živinom), kazeula, začinjene svinjske kobasice sa pasuljem (već nešto bliže našoj kuhinji), a imaju i meze gde najčešće serviraju filzete (dugačka tanka salama) i kaćatorini (kratka salama).
I da zasladimo za kraj - tipične palačinke cotizza i Resta de Como, "specijalni specijalitet", ali vam neću odati od čega - proverite sami!
Ako uz sve pomenute đakonije ostanete, ipak, gladni, to je samo zbog toga što vaši domaćini mogu da izdrže ceo dan na dva kolača i tri kafe, čekajući večeru. A ako ne budete zadovoljni ni večerom, potražite iza ćoška piadineriu (sa posebnom vrstom sendviča, u testu koje liči na tortilju) gde ćete napuniti baterije i krenuti dalje. A tu je uvek i stara dobra - pica.

Kraljica jezera je Belađo (Bellaggio), italijanski Beverli Hils, koga zovu još i "Biserom Koma". Svaka vila ovde odiše posebnim arhitektonskim stilom, svaka ima bazen i gliser. Ulice su prepune motociklista i radoznalih turista koji vole da zavire u živote "besmrtnika". Belađo je poznato izletničko mesto. Stari grad je zaista fantastičan jer je očuvao miris i ukus stare Italije. Strmim stepenicama se probijate od "đelaterije" do "pastičerije", između kuća sa žutim, narandžastim i bordo fasadama, prepunim puzavica. Tu i tamo pojavi se po koji fenjer ili stare škure na prozorima.

KVALITET BEZ KOMPROMISA

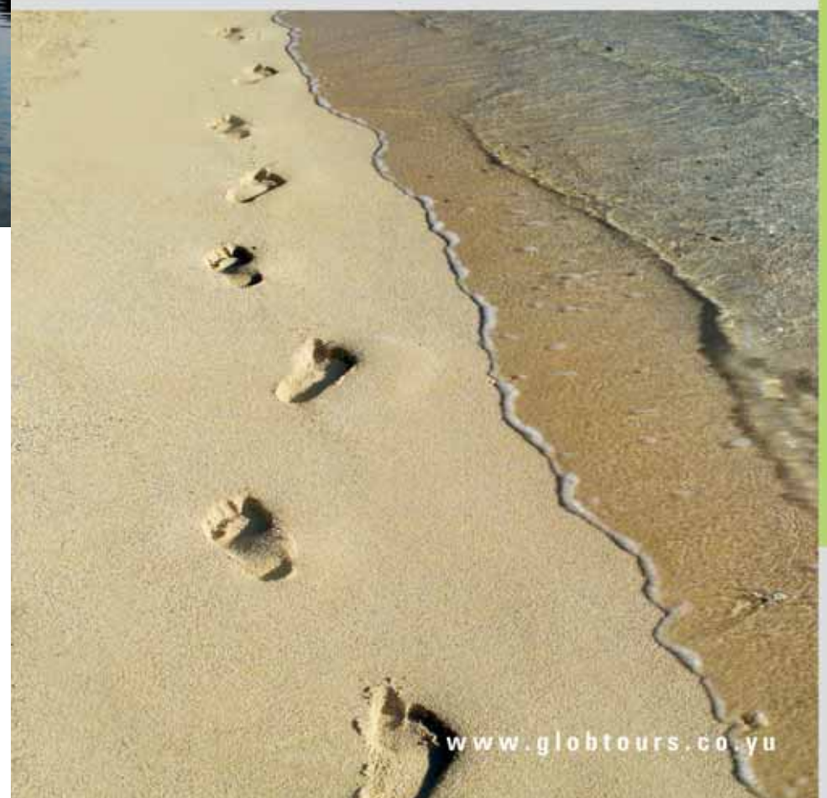

Volite egzotiku i živite za avanturu. Dozvolite sebi pravi raj na zemlji! Otkrijte skriveno blago naše planete. Udahnite magiju Azije, osetite divljinu Afrike, zaplešite u ritmu Kariba.

Ako ni to ne predstavlja dovoljnu dozu adrenalina, krenite prostranstvima Indijskog okeana u potragu za gusarima, posetite divlja plemena u prašumama Indonezije, otkrijte nova ostrva Francuske Polinezije... Samo, pre toga svratite do nas i sve će biti tako lako.

Kuba	od 30 EUR po osobi dnevno / ALL
Dominikana	od 38 EUR po osobi dnevno / ALL
Jamajka	od 42 EUR po osobi dnevno / ALL
Meksiko	od 22 EUR po osobi dnevno / ND
Mauricijus	od 66 EUR po osobi dnevno / ALL
Kenija	od 24 EUR po osobi dnevno / PP
Maldivi	od 27 EUR po osobi dnevno / PP
Bali	od 20 EUR po osobi dnevno / PP
Malezija	od 23 EUR po osobi dnevno / ND

Glob tours

Čika Ljubina 7/1, 11000 Beograd
Tel: 2623 289 Tel/Fax: 3281 953